Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (neljäs jaosto)

3 päivänä toukokuuta 2012 *

Dublinin yleissopimukseen perustuva järjestelmä — Asetus (EY) N:o 343/2003 — Turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittäminen — Kolmannen maan kansalaiset, joilla on asetuksessa tarkoitetun ”hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion” myöntämä voimassa oleva viisumi — Turvapaikkahakemus, joka on tehty jossakin muussa kuin asetuksen nojalla hakemuksen käsittelystä vastuussa olevassa jäsenvaltiossa — Oleskelulupahakemus, joka on tehty jossakin muussa kuin asetuksen nojalla hakemuksen käsittelystä vastuussa olevassa jäsenvaltiossa ja jonka tekemisen jälkeen turvapaikkahakemus peruutetaan — Turvapaikkahakemuksen peruuttaminen ennen kuin hakemuksen käsittelystä vastuussa oleva jäsenvaltio on hyväksynyt turvapaikanhakijan vastaanottamisen — Turvapaikkahakemuksen peruuttaminen, joka johtaa asetuksessa N:o 343/2003 säädettyjen menettelyjen päättämiseen

Asiassa C-620/10,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Kammarrätten i Stockholm, Migrationsöverdomstolen (Ruotsi) on esittänyt 16.12.2010 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 27.12.2010, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Migrationsverket

vastaan

Nurije Kastrati,

Valdrina Kastrati ja

Valdrin Kastrati,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja J.-C. Bonichot sekä tuomarit A. Prechal, K. Schiemann, L. Bay Larsen (esittelevä tuomari) ja C. Toader,

julkisasiamies: V. Trstenjak,

kirjaaja: hallintovirkamies C. Strömholm,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 30.11.2011 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Migrationsverket, asiamiehinään H. Karling ja M. Ribbenvik,

* Oikeudenkäyntikieli: ruotsi.

— Nurije Kastrati ja hänen alaikäiset lapsensa, edustajinaan juris kandidat H.-O. Krokstäde ja S. Kastrati,

— Saksan hallitus, asiamiehenään T. Henze,

— Kreikan hallitus, asiamiehinään M. Michelogiannaki ja L. Kotroni,

— Italian hallitus, asiamiehenään G. Palmieri, avustajanaan avvocato dello Stato M. Russo,

— Alankomaiden hallitus, asiamiehinään C. Wissels, M. Noort ja C. S. Schillemans,

— Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus, asiamiehenään H. Walker,

— Euroopan komissio, asiamiehinään M. Condou-Durande ja C. Tufvesson,

kuultuaan julkisasiamiehen 12.1.2012 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee niiden perusteiden ja menettelyjen vahvistamisesta, joiden mukaisesti määritetään kolmannen maan kansalaisen johonkin jäsenvaltioon jättämän turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastuussa oleva jäsenvaltio, 18.2.2003 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 343/2003 (EUVL L 50, s. 1) tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa valittajana on maahanmuuttoasioista vastaava Migrationsverket (kansallinen maahanmuuttoviranomainen) ja vastapuolina Kosovon kansalaiset Nurije Kastrati ja hänen kaksi alaikäistä lastaan Valdrina ja Valdrin ja jossa on vaadittu Migrationsverketin sen päätöksen kumoamista, jolla heidän Ruotsissa tekemänsä oleskelulupa- ja turvapaikkahakemukset hylättiin ja heidät määrättiin siirrettäviksi asetuksessa N:o 343/2003 tarkoitettuun ”hakemuksen käsittelystä vastuussa olevaan jäsenvaltioon”.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Asetus N:o 343/2003

3 Asetuksen N:o 343/2003 johdanto-osan kolmannessa ja neljännessä perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”(3) – – Tampereen päätelmissä todetaan, että [yhteiseen eurooppalaiseen turvapaikka]järjestelmään olisi lyhyellä aikavälillä sisällyttävä selkeä ja toimiva menettely turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastuussa olevan valtion määrittämiseksi.

(4) Tällaisen menettelyn perusteiden olisi sekä jäsenvaltioiden että asianomaisten henkilöiden kannalta oltava puolueettomat ja oikeudenmukaiset. Menettelyn mukaisesti olisi erityisesti voitava määrittää nopeasti turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastuussa oleva jäsenvaltio, jotta voidaan taata turvapaikanhakijoille pääsy pakolaisaseman määrittämistä koskeviin menettelyihin ja jotta ei vaaranneta turvapaikkahakemusten käsittelyn nopeutta koskevan tavoitteen saavuttamista.”

4 Asetuksen N:o 343/2003 1 artiklan mukaan tässä asetuksessa vahvistetaan ”ne perusteet ja menettelyt, joiden mukaisesti määritellään kolmannen maan kansalaisen johonkin jäsenvaltioon jättämän turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastuussa oleva jäsenvaltio”.

5 Asetuksen N:o 343/2003 2 artiklan c–f alakohdassa säädetään seuraavaa:

”Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

– –

c) ’turvapaikkahakemuksella’ kolmannen maan kansalaisen tekemää hakemusta, joka voidaan ymmärtää pyynnöksi saada kansainvälistä suojelua jostakin jäsenvaltiosta Geneven yleissopimuksen mukaisesti. Kansainvälisen suojelun myöntämistä koskevia hakemuksia pidetään aina turvapaikkahakemuksina, jollei asianomainen kolmannen maan kansalainen nimenomaisesti pyydä muunlaista suojelua, jota on mahdollista hakea erikseen;

d) ’hakijalla’ tai ’turvapaikanhakijalla’ kolmannen maan kansalaista, joka on tehnyt turvapaikkahakemuksen, jonka johdosta ei vielä ole tehty lopullista päätöstä;

e) ’turvapaikkahakemuksen käsittelyllä’ toimivaltaisten viranomaisten kansallisen lainsäädännön mukaisesti suorittamaa turvapaikkahakemuksen käsittelyä tai niiden tekemää sitä koskevaa päätöstä tai määräystä, lukuun ottamatta menettelyjä, joiden mukaisesti määritetään turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastaava valtio tämän asetuksen mukaisesti;

f) ’turvapaikkahakemuksen peruuttamisella’ toimia, joilla turvapaikanhakija päättää turvapaikkahakemuksen esittämisellä aloittamansa menettelyt joko erityisin toimin tai hiljaisella hyväksynnällä kansallisen lainsäädännön mukaisesti.”

6 Asetuksen 3 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on käsiteltävä kenen tahansa kolmannen maan kansalaisen minkä tahansa jäsenvaltion rajalla tai alueella esittämä turvapaikkahakemus. Turvapaikkahakemuksen käsittelee yksi ainoa jäsenvaltio. Tämä jäsenvaltio on se, joka III luvussa esitettyjen perusteiden mukaisesti on vastuussa hakemuksen käsittelystä.”

7 Asetuksen 4 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Menettely tämän asetuksen mukaisesti turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastaavan jäsenvaltion määrittämiseksi alkaa heti kun turvapaikkahakemus on ensimmäisen kerran jätetty johonkin jäsenvaltioon.

– –

5. Jotta turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämistä koskeva menettely voidaan saattaa päätökseen, on jäsenvaltion, jossa turvapaikkahakemus on tehty, otettava 20 artiklassa säädetyin edellytyksin takaisin toisessa jäsenvaltiossa oleskeleva hakija, joka on siellä tehnyt uuden turvapaikkahakemuksen sen jälkeen kun hän on ensin peruuttanut hakemuksensa sen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämistä koskevan menettelyn kuluessa.

Tämä velvollisuus lakkaa, jos turvapaikanhakija on turvapaikkahakemusten teon välisenä aikana poistunut jäsenvaltioiden alueelta vähintään kolmeksi kuukaudeksi tai jos jokin jäsenvaltio on myöntänyt hänelle oleskeluluvan.”

8 Asetuksen N:o 343/2003 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun ”hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion” määrittämistä varten on asetuksen III luvussa, jossa ovat sen 5–14 artikla, lueteltu etusijajärjestyksessä joukko objektiivisia perusteita.

9 Asetuksen 5 artiklan 2 kohdan mukaan näiden perusteiden mukaisesti hakemuksen käsittelystä vastuussa oleva valtio määritetään sen tilanteen perusteella, joka vallitsi silloin, kun turvapaikanhakija teki ensimmäisen kerran hakemuksensa jossakin jäsenvaltiossa.

10 Asetuksen 9 artiklan 2 kohdassa säädetään muun muassa, että jos turvapaikanhakijalla on voimassa oleva viisumi, on viisumin myöntänyt jäsenvaltio lähtökohtaisesti asetuksessa tarkoitettu ”hakemuksen käsittelystä vastuussa oleva jäsenvaltio”.

11 Vastaanottoa ja takaisinottoa koskevassa asetuksen N:o 343/2003 V luvussa on sen 16 artikla, jossa säädetään seuraavaa:

”1. Jäsenvaltio, joka on tämän asetuksen perusteella vastuussa turvapaikkahakemuksen käsittelystä, on velvollinen:

a) ottamaan 17–19 artiklassa säädettyjen edellytysten mukaisesti vastaan turvapaikanhakijan, joka on tehnyt hakemuksen toisessa jäsenvaltiossa;

b) saattamaan päätökseen turvapaikkahakemuksen käsittelyn;

c) ottamaan 20 artiklassa säädettyjen edellytysten mukaisesti takaisin hakijan, jonka hakemusta käsitellään ja joka oleskelee ilman lupaa toisessa jäsenvaltiossa;

d) ottamaan 20 artiklassa säädettyjen edellytysten mukaisesti takaisin hakijan, joka on käsittelyn kuluessa peruuttanut hakemuksensa ja tehnyt hakemuksen toisessa jäsenvaltiossa;

e) ottamaan 20 artiklassa säädettyjen edellytysten mukaisesti takaisin kolmannen maan kansalaisen, jonka hakemuksen se on hylännyt ja joka oleskelee ilman lupaa toisessa jäsenvaltiossa.

– –

3. Edellä 1 kohdassa säädetyt velvollisuudet kuitenkin lakkaavat, jos kolmannen maan kansalainen on poistunut jäsenvaltioiden alueelta vähintään kolmen kuukauden ajaksi, jollei kolmannen maan kansalaisella ole hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion myöntämää voimassa olevaa oleskelulupaa.

4. Edellä 1 kohdan d ja e alakohdassa säädetyt velvollisuudet lakkaavat olemasta voimassa myös siinä tapauksessa, että turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastuussa oleva jäsenvaltio on hakemuksen peruuttamisen tai hylkäämisen jälkeen hyväksynyt ja pannut tosiasiallisesti täytäntöön toimenpiteitä, jotka ovat välttämättömiä, ennen kuin kolmannen maan kansalainen voidaan palauttaa lähtömaahansa tai toiseen maahan, johon hän voi laillisesti saapua.”

12 Asetuksen N:o 343/2003 17 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jos jäsenvaltio, jossa turvapaikkahakemus on tehty, katsoo, että toinen jäsenvaltio on vastuussa hakemuksen käsittelystä, se voi mahdollisimman nopeasti ja joka tapauksessa kolmen kuukauden kuluessa 4 artiklan 2 kohdassa tarkoitetusta hakemuksen tekopäivästä pyytää toista jäsenvaltiota ottamaan hakijan vastaan.

Jollei hakijan vastaanottoa koskevaa pyyntöä ole tehty kolmen kuukauden kuluessa, vastuu hakemuksen käsittelystä säilyy sillä jäsenvaltiolla, jossa hakemus on tehty.”

13 Asetuksen 18 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Pyynnön saanut jäsenvaltio suorittaa tarvittavat tarkistukset, ja sen on tehtävä päätös hakijan vastaanottoa koskevan pyynnön johdosta kahden kuukauden kuluessa pyynnön vastaanottamisesta.”

14 Asetuksen 19 artiklan 1 ja 3 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Jos jäsenvaltio hyväksyy sille esitetyn vastaanottopyynnön, on sen jäsenvaltion, jossa turvapaikkahakemus on tehty, ilmoitettava hakijalle päätöksestään olla käsittelemättä hänen hakemustaan ja velvoitteesta siirtää hänet hakemuksen käsittelystä vastuussa olevaan jäsenvaltioon.

– –

3. Turvapaikanhakijan siirto jäsenvaltiosta, jossa turvapaikkahakemus on tehty, jäsenvaltioon, joka on vastuussa hakemuksen käsittelystä, tapahtuu ensiksi mainitun jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön mukaisesti – – heti kun se on käytännössä mahdollista, kuitenkin viimeistään kuuden kuukauden kuluessa vastaanottopyynnön hyväksymisestä tai, jos sillä on lykkäävä vaikutus, muutoksenhaun tai uudelleen käsittelyn johdosta annetun päätöksen tekemisestä.”

15 Asetuksen N:o 343/2003 20 artiklassa vahvistetaan yksityiskohtaiset säännöt, joiden mukaisesti turvapaikan hakija otetaan takaisin asetuksen 4 artiklan 5 kohdan ja 16 artiklan 1 kohdan c–e alakohdassa tarkoitetuissa tapauksissa.

Direktiivi 2005/85/EY

16 Pakolaisaseman myöntämistä tai poistamista koskevissa menettelyissä jäsenvaltioissa sovellettavista vähimmäisvaatimuksista 1.12.2005 annetun neuvoston direktiivin 2005/85/EY (EUVL L 326, s. 13, ja – oikaisu – EUVL 2006, L 236, s. 36) johdanto-osan 29 perustelukappaleen mukaan direktiivi ei vaikuta asetuksella N:o 343/2003 vahvistettujen sääntöjen soveltamiseen.

17 Turvapaikkahakemuksen peruuttamiseen liittyvää menettelyä koskevassa direktiivin 2005/85 19 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Jos jäsenvaltioiden kansallisessa lainsäädännössä säädetään nimenomaisesta mahdollisuudesta peruuttaa turvapaikkahakemus, jäsenvaltioiden on varmistettava, että turvapaikanhakijan nimenomaisesti peruuttaessa hakemuksensa määrittävä viranomainen tekee päätöksen joko hakemuksen tutkinnan keskeyttämisestä tai hakemuksen hylkäämisestä.

2. Jäsenvaltiot voivat myös päättää, että määrittävä viranomainen voi päättää keskeyttää hakemuksen tutkinnan ratkaisematta sitä. Tässä tapauksessa jäsenvaltioiden on varmistettava, että määrittävä viranomainen lisää hakijan asiakirjakansioon tätä koskevan ilmoituksen.”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

Oleskelulupahakemus, joka oli tehty ennen kuin Kastrati oli lapsineen tullut unionin alueelle

18 Nurije Kastrati tutustui vuonna 2004 Kosovossa Semsi Kastratiin, joka on Ruotsin kansalainen ja joka on asunut Ruotsissa vuodesta 1992. Hän ei ole Nurije Kastratin alaikäisten lasten isä.

19 Nurije Kastrati oli lapsineen tehnyt Ruotsin kuningaskunnan Skopjen (Makedonia) suurlähetystössä 20.9.2007 hakemuksen oleskeluluvan saamiseksi Ruotsiin. Hän oli perustanut hakemuksensa Semsi Kastratin ja hänen välillä vallitsevaan siteeseen.

20 Migrationsverket katsoi 13.5.2008 tekemässään päätöksessä, ettei Nurije Kastratin ja Semsi Kastratin välillä ollut sidettä, jonka perusteella Nurije Kastratille ja hänen lapsilleen olisi voitu myöntää oleskelulupa, ja hylkäsi hakemuksen. Nurije Kastrati haki muutosta päätökseen Länsrätten i Skåne län, migrationsdomstolenissa (maahanmuuttoasioita käsittelevä Skånen läänin hallinto-oikeus), joka vahvisti 23.12.2008 antamallaan tuomiolla päätöksen, jolla oleskelulupahakemukset oli hylätty.

21 Nurije Kastrati ja hänen lapsensa valittivat tuomiosta Kammarrätten i Stockholm, Migrationsöverdomstoleniin (maahanmuuttoasioita käsittelevä Tukholman ylempi hallinto-oikeus) mutta luopuivat sitten valituksestaan. Tämän johdosta Migrationsöverdomstolen määräsi 19.3.2009 asian jättämisestä sillensä.

Turvapaikkahakemus ja uusi oleskelulupahakemus, jotka Kastrati ja hänen lapsensa tekivät tultuaan unionin alueelle

22 Nurije Kastrati tuli lapsineen Ruotsiin 3.3.2009 Ranskan viranomaisten myöntämän, voimassa olevan, lyhytaikaiseen oleskeluun tarkoitetun viisumin turvin.

23 He eivät olleet hakeneet turvapaikkaa Ranskasta mutta tekivät Ruotsissa 30.4.2009 turvapaikkahakemuksen oleskellessaan siellä unionin alueelle tulonsa jälkeen.

24 Koska Nurije Kastratilla ja hänen lapsillaan oli kuitenkin Ranskan viranomaisten myöntämä voimassa oleva viisumi, Migrationsverket pyysi 4.6.2009 kyseisiä viranomaisia ottamaan heidät asetuksen N:o 343/2003 9 artiklan 2 kohdassa vahvistettujen kriteerien nojalla vastaan asetuksen 16 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaisesti.

25 Nurije Kastrati ja hänen lapsensa hakivat 16.6.2009 uutta oleskelulupaa Ruotsissa. Lupahakemus oli tälläkin kertaa perustettu hänen ja Semsi Kastratin välillä vallitsevaan siteeseen.

26 He peruuttivat sitä vastoin 22.6.2009 Ruotsissa tekemänsä turvapaikkahakemuksen ja esittivät tehneensä sen ainoastaan Migrationsverketin neuvosta. Pääasiassa valituksenalaisena olevasta päätöksestä, joka on toimitettu unionin tuomioistuimelle yhdessä kansallisten asiakirjojen kanssa, ei myöskään käy ilmi, että Nurije Kastrati ja hänen lapsensa olisivat vedonneet jonkintyyppiseen vainoon pakolaisaseman saamisen perusteeksi.

27 Ranskan viranomaiset, joilla ei ollut tietoa hakemusten peruuttamisesta, hyväksyivät 23.7.2009 Nurije Kastratia ja hänen lapsiaan koskevan vastaanottopyynnön.

28 Migrationsverket hylkäsi 30.7.2009 tekemällään päätöksellä oleskelulupa- ja turvapaikkahakemukset. Se totesi ensin uuden oleskelulupahakemuksen osalta, että 13.5.2008 tehty päätös, jolla se oli hylännyt oleskelulupahakemuksen, oli tullut lainvoimaiseksi. Tämän jälkeen se hylkäsi turvapaikkahakemuksen sillä perusteella, että Ranskan tasavalta oli vastuussa hakemuksen käsittelystä. Lopuksi se määräsi päätöksessään asianomaiset siirrettäväksi Ranskaan asetuksen N:o 343/2003 19 artiklan 1 ja 3 kohdan perusteella.

29 Nurije Kastrati ja hänen lapsensa ovat riitauttaneet kyseisen päätöksen Migrationsdomstolenissa.

30 Migrationsdomstolen kumosi 15.9.2009 antamallaan tuomiolla edellä mainitun 30.7.2009 tehdyn hylkäävän päätöksen, koska se katsoi, että hetkellä, jolloin Migrationsverket teki päätöksensä, asetuksen N:o 343/2003 soveltamisedellytykset eivät täyttyneet, sillä Nurije Kastrati oli lapsineen peruuttanut turvapaikkahakemuksensa. Tämän vuoksi Migrationsdomstolen palautti asian Migrationsverketiin, jotta se käsittelisi oleskelulupahakemukset uudelleen tutkittuaan sen siteen olemassaolon, johon hakijat olivat vedonneet.

31 Migrationsdomstolen totesi tuomiossaan, että Nurije Kastratin ja hänen lastensa tekemät turvapaikkahakemukset oli peruutettu sen jälkeen, kun toimivaltainen Ruotsin viranomainen oli – saadakseen hakemusten käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämismenettelyn päätökseen – pyytänyt Ranskan viranomaisia vastaanottamaan kyseiset henkilöt, mutta kuitenkin ennen kuin Ranskan viranomaiset olivat 23.7.2009 hyväksyneet pyynnön ja ennen kuin Migrationsverket oli ilmoittanut Ranskan viranomaisille 30.7.2009 tekemästään päätöksestä siirtää henkilöt Ranskan tasavaltaan.

32 Migrationsverket valitti tuomiosta ennakkoratkaisua pyytäneeseen tuomioistuimeen vetoamalla pääasiallisesti siihen, ettei jäsenvaltion velvollisuus ottaa vastaan sellainen turvapaikanhakija, joka on tehnyt turvapaikkahakemuksensa jossakin toisessa jäsenvaltiossa, lakkaa asetuksen N:o 343/2003 mukaan siinä tapauksessa, että turvapaikkahakemus peruutetaan.

33 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on ennakkoratkaisupyynnössään selittänyt todenneensa eräässä 30.6.2008 tekemässään päätöksessä (MIG 2008:28), ettei turvapaikkahakemuksen peruuttaminen johda siihen, ettei asetusta N:o 343/2003 voida soveltaa. Päätöksessä kyseessä olleen tapauksen tosiseikat eivät kuitenkaan olleet samat kuin sen käsiteltävänä nyt olevan asian tosiseikat, koska tuolloin kyseessä ollut turvapaikkahakemus oli peruutettu vasta sen jälkeen, kun asianomaiselle henkilölle oli asetuksen 19 artiklan 1 kohdan mukaisesti annettu tiedoksi päätös siitä, että hänet siirretään hakemuksen käsittelystä vastuussa olevaan jäsenvaltioon.

34 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on lisäksi tehnyt selkoa sen viranomaisselvityksen tuloksista, jonka Migrationsverket oli tehnyt pyytämällä tietoja Dublinin yleissopimukseen perustuvaan järjestelmään sitoutuneilta jäsenvaltioilta siitä, mikä merkitys turvapaikkahakemuksen peruuttamisella oli asetuksen N:o 343/2003 soveltamisen kannalta. Näkemyksiä on saatujen vastausten perusteella kolme. Ensimmäisen näkemyksen mukaan on niin, että kun asetusta N:o 343/2003 on voitu alkaa soveltaa, turvapaikkahakemusmenettely voidaan lopettaa ainoastaan jonkin asetuksen 16 artiklan 3 ja 4 kohdassa säädetyn perusteen vuoksi. Toisen näkemyksen mukaan asetusta ei sitä vastoin enää voida soveltaa, jos vain yhdessä ainoassa jäsenvaltiossa tehty turvapaikkahakemus on peruutettu. Kolmannen näkemyksen mukaan hetki, jolloin turvapaikkahakemus peruutetaan, ratkaisee hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämismenettelyn osalta sen, onko asetusta N:o 343/2003 vielä sovellettava vai ei.

35 Kammarrätten i Stockholm, Migrationsöverdomstolen on päättänyt näin ollen lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Onko asetusta N:o 343/2003 muun muassa sillä perusteella, mitä sen 5 artiklan 2 kohdassa säädetään, ja/tai sillä perusteella, ettei asetuksessa ole muita säännöksiä turvapaikkahakemuksen käsittelyä koskevan jäsenvaltion toimivallan lakkaamisesta kuin sen 4 artiklan 5 kohdan toinen alakohta ja 16 artiklan 3 ja 4 kohta, tulkittava siten, että turvapaikkahakemuksen peruuttaminen ei vaikuta mahdollisuuteen soveltaa asetusta?

2) Onko sillä, missä menettelyn vaiheessa turvapaikkahakemus peruutetaan, merkitystä edelliseen kysymykseen annettavan vastauksen kannalta?”

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

36 Todettakoon aluksi, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin haluaa tietää, mikä vaikutus turvapaikkahakemuksen peruuttamisella on asetuksen N:o 343/2003 soveltamiseen.

37 On kuitenkin huomattava, että pääasian tosiseikkojen perusteella, sellaisina kuin ne on kuvattu edellä 18–21 ja 26 kohdassa, Nurije Kastrati on lapsineen esittänyt, ettei heidän tarkoituksenaan itse asiassa ole missään vaiheessa ollut asetuksen N:o 343/2003 2 artiklan c alakohdassa tarkoitetun turvapaikkahakemuksen tekeminen.

38 On kuitenkin niin, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on yksin toimivaltainen arvioimaan sitä, mikä merkitys tällaiselle väitteelle on annettava. Unionin tuomioistuimen on otettava asiaan kantaa ennakkoratkaisupyynnössä esitetyn tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja koskevan kuvauksen perusteella (asia C-306/09, I. B., tuomio 21.10.2010, Kok., s. I-10341, 47 kohta).

39 Näiden alustavien huomioiden johdosta ja pääasiassa kyseessä oleva tilanne huomioon ottaen voidaan katsoa, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin haluaa kysymyksillään, jotka on käsiteltävä yhdessä, selvyyden lähinnä siihen, onko asetusta N:o 343/2003 tulkittava siten, että sen 2 artiklan c alakohdassa tarkoitetun turvapaikkahakemuksen peruuttaminen ennen kuin turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastuussa oleva jäsenvaltio on suostunut ottamaan hakijan vastaan johtaa siihen, ettei asetusta enää voida soveltaa.

40 On muistettava, että asetuksen N:o 343/2003 17 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan on niin, että jos jäsenvaltio, jonka alueella henkilö on tehnyt turvapaikkahakemuksen, katsoo jonkin toisen jäsenvaltion olevan vastuussa hakemuksen käsittelystä, ensin mainittu jäsenvaltio voi pyytää jälkimmäistä vastaanottamaan hakijan.

41 Tämän lisäksi on muistettava, että niin kuin asetuksen N:o 343/2003 1 artiklasta käy ilmi, asetuksella on haluttu vahvistaa perusteita ja menettelyjä, joiden avulla voidaan määrittää jäsenvaltio, joka on vastuussa sen selvittämisestä, onko kolmannen maan kansalaisen jäsenvaltioon jättämä turvapaikkahakemus perusteltu.

42 Jos – kuten nyt pääasiassa – hakija peruuttaa ainoan turvapaikkahakemuksensa ennen kuin vastaanottopyynnön saanut jäsenvaltio on suostunut vastaanottamaan hakijan, asetuksen N:o 343/2003 pääasiallista tavoitetta eli sen selvittämistä, mikä jäsenvaltio on vastuussa turvapaikkahakemuksen käsittelystä, jotta mahdollisuus hakijan pakolaisaseman arviointiin kyettäisiin tosiasiallisesti takaamaan, ei enää voida saavuttaa.

43 Lisäksi on todettava, että unionin lainsäätäjä ei ole antanut nimenomaisia säännöksiä pääasiassa kyseessä olevan kaltaisista tilanteista, joissa turvapaikanhakijat ovat peruuttaneet hakemuksensa tekemättä tällaista hakemusta ainakin yhdessä muussa jäsenvaltiossa.

44 Asetuksen N:o 343/2003 4 artiklan 5 kohdan toisen alakohdan tai sen 16 artiklan 3 ja 4 kohdan, joihin ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on myös kysymyksissään viitannut, säännösten sanamuodon perusteella ei voida päätyä muuhun tulokseen.

45 On totta, että näissä säännöksissä määritetään lähtökohtaisesti tyhjentävällä tavalla tilanteet, joissa turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion velvollisuus ottaa ”vastaan” tai ”takaisin” hakija, joka on tehnyt turvapaikkahakemuksen jossakin muussa kuin hakemuksen käsittelystä vastuussa olevassa jäsenvaltiossa, lakkaa. Mainituissa säännöksissä on kuitenkin lähdetty siitä olettamuksesta, että on olemassa turvapaikkahakemus, joka hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion on käsiteltävä, jota se käsittelee tai jonka se on jo ratkaissut.

46 Näin on myös asetuksen N:o 343/2003 5 artiklan 2 kohdan osalta.

47 Näin ollen turvapaikkahakemuksen peruuttaminen pääasiassa kyseessä olevan kaltaisissa olosuhteissa eli ennen kuin pyynnön saanut jäsenvaltio on suostunut ottamaan turvapaikanhakijan vastaan johtaa siihen, ettei asetusta N:o 343/2003 enää voida soveltaa.

48 Tällaisessa tilanteessa jäsenvaltion, jonka alueella hakemus on tehty, on tehtävä peruuttamisesta johtuvat päätökset ja erityisesti keskeytettävä hakemuksen käsittely tästä hakijan asiakirjakansioon lisättävin ilmoituksin, niin kuin direktiivin 2005/85 19 artiklassa säädetään.

49 Kaikkien edellä esitettyjen seikkojen perusteella esitettyihin kysymyksiin on vastattava, että asetusta N:o 343/2003 on tulkittava siten, että sen 2 artiklan c alakohdassa tarkoitetun turvapaikkahakemuksen peruuttaminen ennen kuin hakemuksen käsittelystä vastuussa oleva jäsenvaltio on suostunut ottamaan hakijan vastaan johtaa siihen, ettei asetusta voida enää soveltaa. Tällaisessa tapauksessa jäsenvaltion, jonka alueella hakemus on tehty, on tehtävä peruuttamisesta johtuvat päätökset ja erityisesti päätös hakemuksen käsittelyn keskeyttämisestä tästä hakijan asiakirjakansioon lisättävin ilmoituksin.

Oikeudenkäyntikulut

50 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (neljäs jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Niiden perusteiden ja menettelyjen vahvistamisesta, joiden mukaisesti määritetään kolmannen maan kansalaisen johonkin jäsenvaltioon jättämän turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastuussa oleva jäsenvaltio, 18.2.2003 annettua neuvoston asetusta (EY) N:o 343/2003 on tulkittava siten, että sen 2 artiklan c alakohdassa tarkoitetun turvapaikkahakemuksen peruuttaminen ennen kuin hakemuksen käsittelystä vastuussa oleva jäsenvaltio on suostunut ottamaan hakijan vastaan johtaa siihen, ettei asetusta voida enää soveltaa. Tällaisessa tapauksessa jäsenvaltion, jonka alueella hakemus on tehty, on tehtävä peruuttamisesta johtuvat päätökset ja erityisesti päätös hakemuksen käsittelyn keskeyttämisestä tästä hakijan asiakirjakansioon lisättävin ilmoituksin.

Allekirjoitukset